

SETKÁVÁNÍ

- VELIKONOČNÍ HOMILIE
- KDYŽ TY SE POSTÍŠ
- ATEISMUS NA SEVERU MORAVY
- OSOBNOST HUSOVA SBORU V LITOVLI
- NÁŠ VZTAH K OSOBNOSTI J. A. KOMENSKÉHO
- ROZHOVOR S LADISLAVOU SVOBODOVOU
- MIKROVLNY DUCHA
- NOVÉ LOGO OLOMOUCKÉ DIECÉZE
- VELIKONOČNÍ KVÍZ PRO DĚTI

Malé ohlédnutí za některými zdařilými akcemi v naší diecézi

V rámci týdne modliteb za jednotu křesťanů se v neděli 23. 1. 2022 konala v chrámu sv. Václava v Lubině (Větřkovice) společná ekumenická bohoslužba, které se účastnil i bratr biskup Tomáš Chytil na pozvání místního faráře P. Jana Jurečky.

NO Ostrava – Svinov hostila na „tříkrálovém koncertě“ Ostravský smíšený sbor.

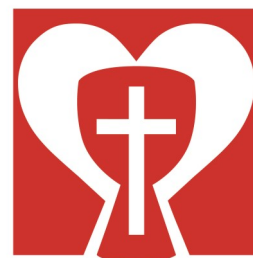
V NO Ostrava – Stará Bělá vystoupil klezmerový soubor Létaující rabín, který přinesl porci dobré hudby i dobré nálady všem přítomným posluchačům.

Máme své vlastní logo!

Zde můžete vidět varianty vítězného návrhu od bratra faráře Rostislava Valuška.

**Olomoucká diecéze
Církve československé
husitské**

**Olomoucká diecéze
Církve československé
husitské**

**Olomoucká diecéze
Církve československé husitské**

Úvodní slovo biskupa	4
<i>Tomáš Chytil</i>	
Velikonoční homilie	5
<i>Rudolf Göbel</i>	
Když ty se postíš	7
<i>Petr Šandera</i>	
Ateismus na severu Moravy	9
<i>Vladimír Šiler</i>	
Osobnost Husova sboru v Litovli	10
<i>Jana Motlová, Alena Macková</i>	
Náš vztah k osobnosti J. A. Komenského	12
<i>Bohdan Kaňák</i>	
Rozhovor s Ladislavou Svobodovou	14
<i>Monika Bartková</i>	
Mikrovlny ducha	16
<i>Václav Matějka</i>	
Nové logo Olomoucké diecéze	18
<i>Rostislav Valušek, Petr Palarčík</i>	
Setkání s ukrajinskými rodinami v Litovli	19
<i>Jana Motlová, Alena Macková</i>	
Velikonoční kvíz pro děti	20
<i>Alena Milová</i>	
KUK - kam za kulturou	21
<i>Lucie Gudrun Peterová, Gabriela Bjolková</i>	
Diecézní tábor Archa	21
<i>Alena Milová</i>	
Přehled velikonočních bohoslužeb	22

SETKÁVÁNÍ. Jako občasník vydává Olomoucká diecéze Církve československé husitské, Žilinská 113/5, 779 00 Olomouc.
Redakční rada: Tomáš Chytil, Monika Bartková, Gabriela Bjolková, Vlastimír Haltof, Lucie Gudrun Peterová, Vladimír Šiler.
Uzávěrka příspěvků pro příští číslo: 15. srpna 2022.

Příspěvky můžete zasílat elektronicky na adresu: redakce.ccs.olomouc@email.cz

Redakce si vyhrazuje právo výběru a úpravy příspěvků. Pokud chcete poslat fotografie, vezměte prosím na vědomí, že redakce může přijmout pouze fotografie pořízené ve vysokém rozlišení kvůli výstupní kvalitě tisku. Za vaše příspěvky děkujeme.

Tisk: PROPERUS, s.r.o. Šlechtitelů 1, Olomouc 779 00; www.properus.cz

Vážení a milí čtenáři, sestry a bratři v Kristu, zdravím vás ve dnech, kdy televizní kanály zahltily zprávy z Ukrajiny, válka se všemi důsledky si uzurpuje pozornost těch, kteří ještě neotupěli a přirozeně se obávají, co a jak bude dál. Už jsme si zvykli, že prognózy odborníků jsou rozmanité. Od těch, kteří již přiřkli vítězství Ukrajině, po ty, co sdělují, že tato země nemůže Rusku dlouhodobě odolávat. Rozhodně nevymizela kauza „koronavirus“, jen se jí nedostává tolik prostoru v masmédiích, jako tomu bylo v předešlých dvou letech. Energetická krize se prohlubuje. A pak jsou zde naše vítězství i porážky, radosti i trápení, které prožíváme jako jednotlivci, rodiny, ale i církevní komunity.

Asi vás proto překvapím, když připomenu biblickou perikopu z přelomu adventu a Vánoc, a to konkrétně setkání dvou těhotných, Alžběty a Marie. Jeden vykladač tuto situaci totiž neváhal aplikovat na obdobné pocity radosti velikonočních dní. Nespojuje obě události už krátké vyznání Pán žije? Nezní to vznešeně, jaké důsledky má nakonec nesnadná cesta, díky níž se ale dává život zelená? Evangelista Lukáš se nebojí obsadit do hlavních rolí ženy, byť jejich svědectví tehdy nemělo valného významu. Jsou to ony, které v nás vzbuzují otázky o čistotě duše, vnitřním nastavení srdce, zda i naše víra, naděje a láska umožní tady a teď překonávat překážky a přijmout krásu a dobro v jakékoli podobě. Důsledkem je dobrořečení, radost, víra, kdy se rodí Kristus v nás samotných.

Evangelium – dobrá, radostná zpráva nese naději. Jsme konkrétně osloveni vstoupit do velkého příběhu, jež někteří neváhají označit za největší událost v dějinách Země. Bylo by nedorozuměním zůstat kdesi opodál, lapidárně řečeno „mimo“. O slavnost půjde tehdy, necháme-li se oslovit a prostorem, do kterého vstává Kristus a kraluje, bude náš život.

Bůh působí nemožné skrze Ducha, který i nám byl dán, aby v nás přebýval a zevnitř všechno proměňoval. Vždyť proto jde o radostnou zprávu, že jsme pozváni, abychom svou touhou a otevřeností mohli přijmout Slovo, abychom jako Maria mohli přinášet druhým Krista. Každému z nás zaznívá zvěst: Bůh je stále s tebou – na vrcholech i v hlubinách tvého života. Nic tě od něho nemůže oddělit: ani smrt ani život ani nic současného ani budoucího, a ani žádné jiné stvoření tě nemůže oddělit od Boží lásky, která je v tomto Kristu, Ukřižovaném a Vzkříšeném.

Do nadcházejících událostí svým skromným dílem promlouvá i další číslo našeho diecézního časopisu. Homilii laskavě sepsal emeritní bratr biskup Rudolf Göbel. Jak přistoupit k postu dnes osvětluje emeritní biskup brněnský Petr Šandera. Dobu komunismu připomíná Vladimír Šiler v souvislosti s Ostravskem a osobou vědkyně Eriky Kadlecové. Vladimír Šiler pak ještě nabízí osvěžující a nápaditou úvahu ke spiritualitě dneška. Seznámíme se s osobností Husova sboru v Litovli, sestrou Jitkou Soldánovou, která již více než 50 let doprovází bohoslužby hrou na varhany. Zajímavý rozhovor pořídila s Monikou Bartková s farářkou Ladislavou Svobodovou z Opavy. Ani náš občasník nemůže opomenout výročí významného učitele, teologa a biskupa Jednoty bratrské Jana Amose Komenského. Bohdan Kaňák je odborníkem navýsost povoláním, aby nám připomněl, jak se k učenci světového formátu stavěla a staví Církev československá husitská. V tomto čísle také představujeme nové diecézní logo, jehož autorem je Rostislav Valušek. Jen on může předložit čtenářům jeho myšlenkový podtext. Děti si mohou lámat hlavy nad velikonočním kvízem. Od L. G. Peterové a G. Bjolkové jsou k dispozici zprávy z uplynulých akcí a samozřejmostí jsou pozvánky k tomu, co nás čeká, včetně velikonočních bohoslužeb v našich sborech.

Sestry a bratři, opět jsou tu Velikonoce. Přejí nám všem, abychom pocítili něco z tajemství Boží lásky v našich životech, té, která není podmíněna počáskem, náladovostí, ani vrtkavými manýry vládnoucího establishmentu. Lásky, která je silnější než smrt. Chci Vám také poděkovat za účinnou pomoc potřebným, solidaritu a šíření radosti v tomto světě.

Pane Ježíši Kriste, Ty jsi svým zmrtvýchvstáním přemohl a zdolal naše hříchy. Proč bychom se měli tedy bát a děsit? Proč bychom neměli být dobré mysli? A proč bychom se neměli radovat?

Požehnaný čas velikonoční vám všem!

Tomáš Chytil, biskup

Síla smrti a zkázy se den za dnem staví proti životu. V celé své bezohlednosti. Projevuje se brutalitou a násilím – od obětí dopravních nehod, nevléčitelných nemocí, domácího násilí i smrti a utrpení v rodinném kruhu až po nečekané pohromy, jako je covidová pandemie nebo ničivá válka kousek za našimi hranicemi, jak se to právě děje na Ukrajině. Tak strašně je smrt skutečná, tak neodvolatelná, a tak na dosah.

Co s naším životem tváří v tvář smrti? V našem západním světě, kde vládne individualismus, jsou práva a svobody jednotlivce stavěny nad jeho povinnosti vůči celku pospolitosti. Postmoderní převádí všechny hodnoty na nulu a mnoha lidem se zdá, že nějaký nadosobní rozměr života je nesmysl a celé křesťanství jsou pohádky. Někdo aspoň řekne, že lidský život je příliš krátký, aby se bylo možné vyjádřit bez pochybností. Každá odpověď, i ta křesťanská, stará 2000 let, že zůstává fragmentem, který jen klade nové otázky. Ale my jsme uvěřili Pánu Kristu.

Co z toho vlastně máme, že jsme křesťané? Křesťané nejsou lepší lidé, ale jsou na tom lépe. A co to znamená? Pro mě – a pro vás? Odpovědí na tuto otázku je Ježíšův příběh. Někdo řekne, že v období pašijí, které je právě před námi, se tahle odpověď zdá být dost obtížná. Ježíš – na cestě do Jeruzaléma, my s ním. O dva tisíce let později, ale stále na stejné cestě jako jeho učedníci. Víme, čeho se báli: Cesta do Jeruzaléma skončí na Golgotě. Při surové popravě na kříži. To bude Velký pátek

Po Velkém pátku však přijdou Velikonoce. A velikonoční poselství, že smrti a utrpení nepatří poslední slovo. Ježíš říká: „Nemyslete si, že vaše naděje se naplní tím, že vlastně jiným způsobem získáte, co od tohoto světa chtějí dostat ti, kdo se klanějí jeho modlám. Váš život se vám podaří, když budete dělat něco, co pomůže někomu jinému, anebo mu dokonce zachrání život. Ani já tu nejsem proto, abych si nechal sloužit. Sloužím. A já používám svůj život k tomu, abych přinesl svobodu. Pro vás. Pro všechny, kteří tomu rozumí.“

Mzda v tomhle Ježíšově Božím světě se vyplácí jinak, než je na této zemi zvykem. Odměnou za náš život, jak ho pro nás chce Bůh, je sám život proměněný. Ne někdy ve vzdáleném království, ale teď, v tomto čase. Ježíš tento svět skutečně změnil. Jeho prostřednictvím se totiž mění nor-

my. Skrze něj se Boží svoboda stává svobodou života. A to je ovoce vzkříšení.

Nejstarší novozákonní zprávu o vzkříšení najdeme u apoštola Pavla (1 Kor 15, 1 a násl):

„Chci vám připomenout, bratří, evangelium, které jsem vám zvěstoval, které jste přijali, které je základem, na němž stojíte, a skrze něž docházíte spásy, držíte-li se ho tak, jak jsem vám je zvěstoval – vždyť jste přece neuvěřili nadarmo. Odevzdal jsem vám především, co jsem sám přijal, že Kristus zemřel za naše hříchy podle Písem a byl pohřben; byl vzkříšen třetího dne podle Písem, ukázal se Petrovi, potom Dvanácti. Poté se ukázal více než pěti stům bratřím najednou; většina z nich je posud na živu, někteří však již zesnuli. Pak se ukázal Jakobovi, potom všem apoštolům. Naposledy ze všech se jako nedochůdčeti ukázal i mně.“

Ježíš byl vzkříšen! V Pavlově podání není ani slovo o prázdném hrobu, ten se objeví až v později napsaných evangeliích. A je dobré vidět, že vzkříšení hlásají Ježíšovi učedníci ještě před tímhle masivním novozákonním obrazem. Mnoha současným dětem technického a vědeckého vidění světa přijde příběh o prázdném hrobu jako příliš pohádkový na to, aby byl argumentem pro Ježíšovo vzkříšení. Nestrhne je básnická moc příběhu a je to pro ně překážkou. Tak Pavlova zpráva může být dobrým základem pro křesťanské hlásání dnešnímu člověku.

Náš pohled na vzkříšení a na přístup k časnému životu souvisí také s pojetím spásy. Protože vzkříšení je i tělesné, týká se celého člověka, a ne jenom duše. Týká se ne jenom budoucnosti, ale zásadně a na prvním místě naší přítomnosti. Proto jsem citoval text 1 Kor 15. Ale třeba v Řím 8, 24, kde Pavel píše „byli jsme spaseni v naději“, tady spása už nastala, i když v plnosti bude ještě dovršena. Spása není něco, co přijde až jednou, ale něco, co se děje částečně už nyní a na čem se můžeme podílet. Protože budoucí spása se vlamuje do tohoto světa, týká se toho, co Bůh dělá nejen v nás, ale i naším prostřednictvím tu a nyní. Ještě bych uvedl jeden text z Marka, kde se píše: „Amen, pravím vám, že někteří z těch, kteří tu stojí, neokusí smrti, dokud nespatří Boží království, přicházející v moci.“ Znamená to, že vzkříšením Krista sestoupilo Boží království na

tuto zem. Ne v plnosti, ale zatím částečně a my jako občané toho království jsme povoláni jeho vliv rozšiřovat.

Po celou dobu křesťanské církve je Ježíšovo vzkříšení pro lidi také tajemstvím Boží lásky k nám. Americký teolog Brennan Manning napsal: „Nesnažte se ho pochopit, nepodaří se vám to. Nesnažte se ho vidět. Ani to se vám nepodaří. Snažte se to žít.“ Je třeba udělat skok víry. Víra je milost, o kterou máme prosit.

Učedníci prožili proměňující zkušenost s Kristem a najednou už nebyli zmatení a ustrašení. Začali sami kázat, s odvahou a nadšením. Nepatřili ke společenské elitě. Uvědomili si obrovské bohatství, které mají v Kristu. Lidé, kteří viděli apoštoly, žasli nad tím, co dělají a co říkají. Protože to byli lidé neučení a prostí. Proti nim stojí velekněží, kteří byli vše, jen ne neučení a prostí. Přesto i oni musejí apoštoly brát vážně. Apoštolové byli podle slov Písma „naplnění Duchem svatým“ a to jim dávalo moc a odvahu. Navíc, když lidé viděli apoštoly, najednou zase viděli Ježíše. Najednou viděli to, čemu se říká páte evangelium. Byli najednou právě apoštolové, a máme jimi být i my.

Bůh chtěl, aby byl Ježíš vrácen k životu, k plnému životu, aby každý člověk mohl plně žít. Ježíšovo vzkříšení je vítězstvím života nad smrtí. Dalo by se říct, že ve srovnání s všeobecným směřováním ke smrti je to velmi výjimečné vítězství. Nepochybně je to tak, ale co je tu pro nás podstatné: Tohle vítězství není výjimkou, která potvrzuje pravidlo. Zjevuje nám, že to, co se stalo Ježíši, platí i pro nás. Ježíšovo vzkříšení je pro nás

příslib, je to pro nás naděje a naplnění. Krátce poté, co slavný anglický spisovatel Chesterton uvěřil, přišel k němu novinář a položil mu otázku: Kdyby se náhle objevil vzkříšený Kristus a postavil se vedle vás, co byste dělal? Chesterton odpověděl: Ale on tu stojí!

Ježíš Kristus. Jde s námi po naší cestě životem. Pastýř, horský vůdce, přítel a pomoc v nouzi, jak kdo z nás potřebuje... A je konkrétním symbolem toho, co myslíme, když říkáme spása, protože být spasen pro nás znamená obrátit se a žít, žít intenzivně a stále v lásce. Podává nám obraz toho, čím jsme povoláni se stát. V Bohu budeme žít životem, který zjevuje Ježíš, a jeho osud bude i naším osudem. Univerzální řád smrti je v Ježíši poražen. A Ježíšovo vzkříšení, to je takříkajíc zlatá záruka těch zaslíbení, která nám byla dána.

Ti, kdo se nechtějí otevřít, nepochopí, o čem křesťané mluví, čemu a komu věří a co očekávají. Pořád je snadné ukázat, že všecko, co vyznáváme, a v neposlední řadě Ježíšovo zmrtvýchvstání, může někdo brát jako pochybné. Víra je vždycky nejistá a pochybná, jinak by to nebyla víra. Velký biskup Augustin, možná otec západního křesťanstva, napsal: „Nesnaž se pochopit, abys uvěřil, snaž se uvěřit a pochopíš.“ Žít se dá i bez Boha a bez Ježíše. Ale ne tak dobře.

Na tomto světě se usadilo tolik nocí smrti, které ještě musíme prožít. Ale díky tomu, co se stalo o Velikonocích, a díky noci Ježíšovy smrti se mohou všichni obrátit k jinému světlu. Takovou naději potřebujeme pro svůj život.

Rudolf Göbel

Troška humoru... aneb Z deníku zákeřného farníka...

- Naše teta po celý život odmítala Bibli, protože tvrdila, že hlavní postava je naprosto nevěrohodná...
- Bůh stvořil svět. No, jak to tak vidím, tak to dřív nebo později zkusí znovu...
- Všichni si myslí, že Bůh je na jejich straně. Bohatí a mocní to vědí jistě...
- Modlit se znamená předpokládat, že budou porušeny zákony vesmíru ve prospěch jediného žadatele, který prohlašuje, že toho není hoden...
- Bůh mne stvořil nedokonalého a smrtelného. Tak snad můžu být taky někdy naštvaný, ne?!
- „Ale Eminence, nezemřel snad Kristus v chudobě?“ „No právě! Přece nechceme skončit stejně.“
- Když Ježíš vstal z mrtvých, zjevil se nejprve ženám, aby se zpráva rozšířila rychleji...
- Úcta některých věřících k Bibli je obrovská a projevuje se především uctívou vzdáleností...

Převzato z knihy „Farářské vtipy“ od Diega Gosa

Výzvy předvelikonočního půstu pro dnešek

Nejprve si dovolím velmi stručně shrnout komplikované historické souvislosti vzniku a vývoje této liturgické doby. Informace při tom čerpám z Boušeho *Malé katolické liturgiky*.¹

Předvelikonoční půst (čeština bohužel nemá výstižné pojmenování jako např. latinské *quadragesima /dies/* = čtyřicátý den) je prostě přípravou na Velikou noc, hlavní a nejstarší slavnost křesťanského liturgického roku. Ovšem ta je sama o sobě nabitá nesmírně bohatým obsahem: Kristovo utrpení a smrt, vzkříšení a zjevování Vzkříšeného, ale také předobraz Vyjití Izraele z Egypta, vysvobození u Rákosového moře; pesachový hod Beránka jako zpřítomnění tohoto Vyjití a jeho křesťanskou analogii v podobě večeře Páně a nakonec i zdroj dalších svátostí zpřítomňujících velikonoční tajemství.

Velikonoce se brzy staly zejména na Západě hlavním křestním termínem. Za těchto okolností předvelikonoční půst nabyl především charakter završení katechumenátu. Na počátku postní doby byli církevní obci představeni adepti křtu a poté následovala intenzivní závěrečná fáze přípravy. Při ní byla katechumenům v tzv. skrutiních svěřována „tajemství víry“ (vyznání víry, modlitba Páně). Tomuto záměru např. odpovídá výběr evangelních perikop třetí, čtvrté a páté postní neděle (J 4; J 9; J 11), jak se ustálil v tradici (nyní cyklus A). Později s rozšířením křtu dětí a zánikem katechumenátu byl tento původní předkřestní obsah quadragesimy překryt kajícnickou praxí. Na začátku postu byla penitentům oblečeným do kajícího roucha posypána hlava popelem (odtud zvyk udílet na počátku postu popelec) a poté byli „vypuzeni“ z kostela (*expulsio poenitentum*).

V závěru postní doby, na Zelený² čtvrtek ráno se pak konal obřad usmíření kajícníků s církví (*reconciliatio poenitentum*). A večer obec slavila památku poslední večeře. Nakonec, se změnou původní kajícní praxe církve, se půst stal prostě dobou vyznávání hříchů. To je časem přípravy a vykonání svátostné zpovědi jako přípravy na velikonoční slavení a přijímání večeře Páně.

Příprava na Velikonoce, příprava na křest, kajícní praxe církve. Tyto všechny motivy, prvky a souvislosti se staly součástí i naší církevní praxe a žijí v našich obcích. Současnou výzvou pro nás všechny pak je toto bohatství rozvíjet a aplikovat na život současné církve a současných věřících. Nejde tedy o to „upnout se“ na nějaký prvek z minulosti, ale pochopit smysl tohoto bohatého celku a čerpat z něj pro současnost to, co může pomoci prohloubení života věřících s Kristem. Z tohoto velkého bohatství můžeme a máme jako křesťanské obce i jako jednotlivci koncipovat své způsoby prožívání a slavení postní doby případně tyto způsoby a důrazy obměňovat.

Na tomto základě bych si dovilil podělit se jen o pár nápadů a možností, jak dnes lze naplňovat předvelikonoční půst. Tuto část svého článku považuji za stěžejní. Budu jen rád, když povede čtenáře k rozvíjení dalších myšlenek a nápadů. Je to velmi potřeba, abychom vstupovali do proudu současného života a rozvíjeli v něm to, co nám bylo svěřeno a co nám samotným pomáhá k hlubšímu životu víry.

Půst

Půst patří spolu s modlitbou a dobročinností (starobylým jazykem „almužnou“) mezi tradiční prvky zbožnosti. Všechny tři spolu souvisí a vzájemně se propojují.

Půst provází a zdůrazňuje modlitbu i přípravu k nějakému důležitému rozhodnutí či kroku. V moderní době se především akcentuje duchovní ráz půstu. Nejde o jezení či nejezení toho či onoho pokrmu, nýbrž o srdce. To je pravda. Přesto současný člověk znovu objevuje význam správného přístupu k jídlu. Kolik potřebujeme jíst a co vlastně jíme? Zdůrazňuje se zejména zdravotní přínos půstu. Můžeme to kritizovat, ale to nic nemění na tom, že nás tento přístup našich současníků znovu inspiruje k objevení půstu jako střídmosti v jídle a pití. Ale nemusí jít jen o to vzdát se masa. Mohou

¹ BOUŠE, Zdeněk Bonaventura. *Malá katolická liturgika. Tradice. Kritika. Budoucnost*. Praha: Vyšehrad, 2004. ISBN 80-7021-709-X, s. 110nn.

² Zelený čtvrtek nemá se zelenou barvou nic společného. Odvozuje se z německého „Gründonnerstag“. Ovšem „grün“ tu je původně ze staroněmeckého *gruene*, které znamená naříkat, činit v pláči pokání.

to být jiné potraviny (třeba cukr, sladkosti a tuky). Můžeme se na určitou dobu vzdát nebo aspoň omezit pití kávy, alkoholu. Můžeme se vzdát určitých zvyklostí a zábav. Prostě omezit konzum. Tím se vystavíme zkušenosti hladu a nedostatku. Dnes se občas taky mluví o půstu od mobilu, počítače, internetu a sociálních sítí. To nás vystavuje zkušenosti ticha a samoty. Takové vzdání se něčeho nemá smysl samo v sobě. Slouží pouze jako prostředek, abychom se dokázali více zaměřit na to, co je opravdu důležité. O tom máme přemýšlet. Tomu máme věnovat čas. Půst má být činem lásky, tj. vyjítím ze sebe sama, ze svého „přirozeného“ zaměření na sebe sama. Takový půst nás vede k tomu, že začneme více (nebo vůbec) vnímat lidi kolem nás s jejich potřebami, ale také ostatní tvory, životní prostředí, a nakonec i Boha s jeho přáními a „potřebami“ a učíme se s druhými žít a dělit se s nimi.

Modlitba

Modlitba nás přivádí k biblickému slovu. Čas, který jsme získali vzdáním se části svých zvyklostí a zábav, můžeme věnovat každodenní četbě Bible a modlitbě. Stačí alespoň krátké úryvky z Písma každý den. Měli bychom to sice dělat vždycky, ale předvelikonoční půst smíme vzít jako privilegovanou dobu, kdy se na to můžeme víc zaměřit. Můžeme si vzít jednu biblickou knihu a postupně ji číst celou anebo číst perikopy na jednotlivé dny. Liturgie postní doby nabízí dobrý výběr takových čtení. Tak budeme moct aspoň ve zkratce projít a zopakovat si celou cestu lidstva (Božího lidu) od stvoření přes izraelské praotce, Vyjití z Egypta, působení proroků až po naplnění v Ježíšově smrti a vzkříšení.

Můžeme také prožít Ježíšovu cestu utrpení (středověká pobožnost Křížové cesty může být velmi inspirativní). Na této cestě v souladu s dnešním pochopením nejspíš svůj důraz rozšíříme na celý Ježíšův život. Ježíšovy pašije nejsou primárně „o utrpení“, nýbrž „o lásce“. Vždyť podle naší tradice vyznáváme, že Ježíš nás nevykoupil jen svou smrtí, ale také a hlavně svým životem. „Životem svým zlo světa i smrti přemohl, aby nám získal království Boží věčné.“ (Velké vyznání víry). Ježíš se dává v lásce lidem a Bohu. Vzdává se sebe sama. Všechno dává pro druhé. To je jeho kénotická láska. Beze zbytku se rozdává, až mu nic nezůstane. Celý jeho život zachovává v tomto postoji integritu. Zároveň nám tu Ježíš zprostředkovává pravý lidský život. Není sice v naší moci ho naplnit tak, jak to udělal Ježíš, ale i tak představuje právě toto také naši životní cestu.

Můžeme také obnovit svůj křest. To v sobě obnáší uvědomění si faktu, že jsem pokřtěn-a, kdy a kde se to stalo a hlavně, co to znamená. Jsem spojen-a s Ježíšem. Jeho život je mým životem. Můj život se stal jeho životem. Mohu si projít křestní slib. Bud' to ten konkrétní, který zazněl při mém křtu, nebo základní podobu starokřesťanského křestního slibu. Můžu tento text procházet a meditovat jej. Můžu si projít evangelní perikopy Janova evangelia, které byly součástí starokřesťanské katechumenátní praxe (viz výše). Anebo mohu vzít základní katechetické texty určené pro přípravu na křest (vyznání víry; Otče náš; Desatero) a postupně je pročitat, promýšlet a meditovat. Možností se tu nabízí spousta.

Dobročinnost

Almužna se v moderní době proměnila z blahosklonného daru na projev lásky a soucitu. Dobročinnost nás přivádí k lidem, kteří žijí s námi a kolem nás, i ke světu, ve kterém žijeme. A tím nás přivádí k Bohu. S Bohem, s Kristem se setkáváme skrze své bližní, kteří potřebují naši lásku. Naše místo je mezi nimi a s nimi. „Sdílení“ a „solidarita“ to jsou ta klíčová slova. Boží Syn všechno sdílí s námi a solidarizuje se se všemi v jejich bídě – zvláště s těmi nejztracenějšími. Tuto cestu otvírá i nám. Jak můžu druhému člověku a ostatním tvorům vyjádřit svou spoluúcast, svůj soucit? Jaké charitativní a humanitární projekty a díla mohu podpořit a aktivně se do nich zapojit?

Tolik pár bodů, inspirací čerpaných z předvelikonočního půstu. Nepochybuji o tom, že k tomu přidáte své další nápady a inspirace, které před vámi Bůh otevře. Člověk často (možná vždycky) žasne nad bohatstvím možností, které mu Bůh umí nakonec otevřít. Víme, že on je neomezený ve svých možnostech. Ale zakusit to je obrovská síla!

A úplně na závěr: Nic z toho není vázáno na šest neděl před Velikonoci. Kdykoli se můžeme ponořit ke kořenům naší víry, čerpat z nich a rozvíjet je. Důležité je, aby to všechno sloužilo našemu životu s Kristem, rozvoji našeho pravdivého lidství měřeno mírou Kristovy plnosti (viz Ef 4, 13).

Petr Šandera

Komunisté si ze severu Moravy udělali tankodrom ateismu

Ostravsko bývalo za komunistické éry vyhlášené tím, že zde kovaní soudruzi po roce 1948 horlivě uskutečňovali svou diktaturu proletariátu. Primitivové s „kratkými zobaky“ ohánějící se rudou knížkou se stali pro zbytek republiky vysmívaným, karikovaným typem omezence, který má v hlavě místo mozku jen pár frází. Masivní přesuny obyvatelstva po válce, a zejména pak příliv brigádníků, trestanců a lidí poslaných do dolů a hutí „na převýchovu“ způsobil, že paleta zdejší společnosti byla nepřírozně pestrá, složená výrazně z lidí vytržených z jejich bývalých kořenů. Navzdory tomu tu byly relativně slušné platy. Neříká divu, že si zdejší dělnictvo nechalo líbit věci, které by jinde bez odporu neprošly. Pro komunistický režim bylo hornictví a těžký průmysl klíčovými odvětvími hospodářství, a proto v regionu vždy panoval zostřený dohled, aby pracující poslušně „robili“ a moc nezvedali hlavy a nerozhlíželi se kolem. Rudá ideologie zde, podobně jako na mytizovaném Kladně, měla demonstrovat své vítězství nad myšlením lidí.

Komunistická ideologie je, jak víme, podstatně spjata s ateismem, vlastně antiteismem, s ostře proticírkevní, antiklerikální propagandou. V 50. letech, kdy stalinský teror ve společnosti vrcholil, síla religiálních tradic ještě odolávala tlaku, ale pak, překvapivě, když v 60. letech režim mírně povolil, statistiky začínají registrovat úbytky věřících na bohoslužbách a obřadech, výstupy z církví a celkové chřadnutí náboženského života. V atmosféře určité liberalizace si komunistický režim chtěl ověřit, jak se mu jeho tažení proti náboženství daří. Použil k tomu metodu rozsáhlého sociologického průzkumu. Sociologie, dosud Stalinem vysmívaná buržoazní pavěda, se pomalu i u nás etablovala. V 60. letech se tedy prováděl průzkum religiozity právě v Severomoravském kraji, protože se přepokládalo, že zde budou vidět markantní úspěchy ateistické propagandy. Průzkum prováděla Erika Kadlecová. Byla to přesvědčená marxistka, oddaná komunistka, která studovala i v Moskvě. Mohla se z ní stát kariéerní soudružka, v partajních funkcích stoupala rychle, ale ona přece jen mířila k teorii, proto se usadila v oddělení „vědeckého socialismu“ v Akademii věd. První fázi průzkumu religiozity Severomoravského kraje provedla v roce 1963 a v dalších

šetřeních pokračovala až do roku 1967. Výsledky soudruhy překvapily. Ukázalo se, že dělnický region vůbec není tak bezbožný, jak se čekalo. Jen 24 % dělníků se označilo za ateisty. Kadlecová ovšem založila empirický výzkum na přesnějších definicích religiozity. Zkoumala nejen formální příslušnost k církvím nebo účast na obřadech, ale i formy zbožnosti nevázané na instituce, dotazovala se na představy a názory jen obecně považované za náboženské. Ukázalo se, že celkově bylo zhruba jen 30 % lidí otevřeně ateistického založení, 30 % populace naopak se hrdě hlásí k příslušnosti k nějaké církvi, ale mezi tím je 40% šedá zóna těch, kdo chtějí zůstat mimo vyhraněné kategorie, jsou tedy potenciálně nebo situačně věřící i nevěřící. Pro stranické ideology a zavilé ateistické bijce to byl šok. Oni měli pocit, že si právě na severní Moravě udělali jakýsi tankodrom ateismu, kde si vyzkoušeli všechny brutální metody potlačování všeho náboženského. Ale do myslí a srdcí lidí se nedostali. V soukromí, v nitru si lidé dál věřili nebo nevěřili, čemu chtěli.

Pro Eriku Kadlecovou ovšem tento výzkum byl osobním úspěchem, protože byl provedený vědecky exaktně a sklídl v odborných kruzích uznání, dokonce i v mezinárodním měřítku. Jeho výsledky se tehdy vážně zabývali i teologové a představitelé církví, protože jim ukázaly skutečnou tvář sekularizace, tedy procesu postupného odnáboženšťování občanského života. Ukázalo se, že skutečným nepřítelem církví a křesťanství nejsou komunisté nebo marxisté, ale spíše lhostejnost, vyhasínání potřeby transcendence.

V 60. letech, v atmosféře jisté liberalizace, se osvícení marxisté a tolerantní teologové setkávali na formálních i neformálních diskusních platformách, kde si vyjasňovali svá protichůdná stanoviska. Dialog marxismu s křesťanstvím tehdy probíhal i v mnoha západních zemích a byl v intelektuálních kruzích populární. Z církve československé (tehdy ještě ne husitské) se dialogů účastnil teolog Zdeněk Trtík, za evangelíky například Jan Milíč Lochman nebo Ladislav Hejdaček. Marxistickou pozici tehdy reprezentovali Ivan Sviták, Karel Kosík, Egon Bondy (Zbyněk Fišer), Milan Machovec, Vítězslav Gardavský – a také Erika Kadlecová. V roce 1968 se Erika Kadlecová, nikoli náhodou, stala šéfkou Sekretariátu pro věci církevní při Ministerstvu kultury, což byl úřad, který vykonával dohled na církvemi. Zde se výrazně zasloužila o zlepšení vztahu státu a církvi.

Reformní komunisté tehdy přestali proti církvím útočit neférovými prostředky a církve zase přestaly vinit komunisty a stát za to, že ztrácely věřící a společenské pozice.

Situace se ovšem změnila po vpádu sovětských tanků v srpnu 1968. Jakmile Husák v roce 1969 nahradil Dubčeka, pomalu začal další teror. Husákovská normalizace si od počátku 70. let opět vybrala za nepřítel a fackovacího panáka církve, náboženství. Prověřkové komise zkoumaly, jak se kdo „vyrovnal s náboženskou otázkou“, rodiče dětí, které chodily do náboženství, čekal postih v práci, účast na církevní svatbě nebo pohřbu znamenala konec profesní kariéry, agilní věřící nemohli dostat své potomky na vysoké školy. Součástí této kampaně byly i represe osvědčených marxistů a liberálních komunistů. Všichni, kdo se účastnili dialogů s křesťany, skončili za trest v dělnických profesích – stejně jako nekonformní teologové, duchovní a agilní příslušníci církví. Paradoxem bylo, že někdejší marxisté, jako Milan Machovec a třeba i Erika Kadlecová, byli v existenční nouzi podpořeni přáteli z církví. Mnozí z nich pak působili v disentu, podepsali Chartu 77, šířili samizdatové publikace.

V roce 1969 se stal krajským tajemníkem komunistické strany Miroslav Mamula, odporný aparátčík stalinského typu, symbol normalizace, proslulý drsnými metodami a projevy nekulturnosti, lidmi obecně nenáviděný. Dodnes se v místní kolektivní paměti udržují negativní obrazy a posměšné anekdoty spojené s tímto lokálním autokratem. Jestli za normalizace bylo zle, pak pod Mamulou na Ostravsku ještě hůř. Církevní tajemníci, úředníci státního dohledu nad církvemi, spolu s estébáky zkoušeli rozjet tankodrom ateismu opět jako v 50. letech. Dělal duchovním ze života peklo.

Nějak jsme to přežili, nenáviděný režim nakonec padl. Jak z toho ale vyšly církve, a zejména na onom těžce zkoušeném Ostravsku? Říká se, že útlak paradoxně posiluje. Ve skutečnosti je to tak, že posílí jen ty, kdo byli už předtím silní. Mnoho slabých a vlašných odpadlo – a nebylo na ně třeba ani moc tlačit.

Jisté oživení religiozity, které bylo znát ihned po roce 1989, záhy pominulo. Sekularizace dál pokračovala pomalu a jistě. Tak jako ostatně i v jiných srovnatelných zemích, i takových, kde neměli komunisty. Jestliže dnešní průzkumy religiozity ukazují na Ostravsku odchylky od průměru, je třeba je přičíst spíše svérázné skladbě obyvatelstva, už je není možno svalovat na někdejší

ateistický režim. Příhraniční regiony na severu a západu Čech jsou na tom ještě hůř.

Zajímavé je, že Erika Kadlecová se po roce 1989 už nevrátila do veřejného života. Ačkoliv své „hříchy“ z 50. let odčinila podpisem Charty 77 a činností v disentu, kdy publikovala různé sociologické studie v samizdatových nebo exilových publikacích. Ačkoli to byla kovaná marxistka, nesouhlasila s tím, aby se proti náboženství a církvím postupovalo mocensky a byrokraticky represivně. Primitivní protináboženskou propagandu pokládala za kontraproduktivní – správně odhadla, že jen posílí skalní věřící. Sekularizace vlastně vyčistila pole – odlišila skutečné křesťany od „něcoistů“ (věří, že „něco“ je).

Kdo by se chtěl o ní dozvědět víc, ať se podívá na stránky Sociologické encyklopedie:

<https://encyklopedie.soc.cas.cz>.

Stručné výsledky výzkumu publikované Erikou Kadlecovou jsou zde:

<http://sreview.soc.cas.cz/pdfs/csr/1965/02/04.pdf>

Vladimír Šiler

Osobnost Husova sboru v Litovli

Jistě také máte ve své farnosti členy, kteří obětavě slouží sboru. Tiché, nenápadné, ale pro chod sboru nepostradatelné. V naší náboženské obci je to sestra Jitka Soldánová, která již více jak úctyhodných 50 let doprovází hrou na varhany naše bohoslužby a církevní události.

Zeptali jsme se jí:

Jaký máte vztah k Husovu sboru v Litovli?

V Litovli žiji s rodinou celý svůj život a můj křesťanský život je spojen s Československou církví husitskou. Také celá moje rodina, mým dědečkem počínaje – stál u založení Husova sboru v Lošticích – až po moje vnoučata, která byla tady v kostele pokřtěna. Sama jsem zde byla pokřtěna v roce 1942, biřmována, oddána, křtili jsme tady naše děti, konaly se rodinné pohřby a v roce 2014 jsme zde s manželem oslavili zlatou svatbu. Za dobu mého hudebního působení ve zdejších kostele se vystřídala řada farářů. Počínaje Přemyslem Dostálem až po naši současnou farářku Lucii Haltofovou, která ve sboru působí již 15 let. Kostelní budova procházela postupně opravami, stavělo se kolumbárium, boural se boční balkon, měnily se omítky a další opravy, bohoslužby se tady ale sloužily bez přestání, někdy v obtížných podmínkách.

Jak jste se dostala ke hře na varhany?

Už jako dítě jsem navštěvovala místní Hudební školu obor klavír, ředitelem byl Alois Holoubek (dnes je po něm ZUŠ pojmenována) a chodila jsem na hodiny k paní učitelce Věře Kochwasserové. Doporučovali mi pokračovat na konzervatoři, ale nakonec jsem se rozhodla jinak a vystudovala Ekonomickou školu v Olomouci. Kromě toho, že jsem začala od roku 1968 doprovázet bohoslužby a další obřady v našem kostele hrou na harmonium, jsem na popud paní Dostálové, manželky faráře Přemysla Dostála, nacvičovala se smíšeným sborem zpěv pro potřeby kostela. Ráda vzpomínám na nácvik Rybovy vánoční mše, kdy nám vypomáhal farář ve výslužbě p. Meitner a se kterou jsme potom hostovali i v Prostějově.

Sborovému zpěvu se věnuji i v dalších litovelských sborech – v Kantice již zpívám přes 40let a také v Senzakordu.

Malý sbor při našem kostele se později stal základem pro vznik pěveckého uskupení Koledníci pod vedením Vlastimila Nedomy. V tomto sboru též zpívám a doprovázím hrou na varhany. Koledníci zpívají a doprovází bohoslužby při významných svátcích, jako jsou Velikonoce, Vánoce, Dušičky, bohoslužba k uctění památky Mistra Jana Husa. Je obdivuhodné, že pan Nedoma ve svých 95 letech řídí náš sbor a hraje na housle.

Postupem času se začaly na dvoumanuálovém harmoniu projevovat časté závady, začali jsme se zajímat o jeho opravu, ta však, jak jsme zjistili, by stála kolem 300 tisíc korun. Proto jsme v roce 2019 uspořádali sbírku na pořízení nového nástroje. Byl zakoupen elektrický nástroj italské výroby Cantorum V. nákladem 40 tisíc Kč, který poprvé zazněl u příležitosti slavnostní bohoslužby k oslavě 100 let od založení církve a doprovázel sborový zpěv Koledníků.

Členové našeho sboru vás znají jako velmi obětavou, ani zdravotní problémy vám nezabránily zajistit hudební doprovod bohoslužeb. Co byste vzpomenula z vašeho dlouhodobého působení v církvi?

Za vzpomínku stojí přímý přenos bohoslužeb pro vysílání Českého rozhlasu. Natáčelo se ještě na starém kůru, kde byla dřevěná vrzající podlaha. Celou dobu museli stát všichni sboroví zpěváci bez hnutí, aby nenarušili vrzáním natáčení. Bylo to roku 1996 a bohoslužbu sloužil biskup Zítek. Další přenos se odehrál v roce 2001 za pana faráře Rostislava Valuška. Vzpomínám na jeho syna Jana, který sólovým zpěvem zkrášloval naše bohoslužby. Svým krásným hlasem

nás také často doprovázela Bára Antonová. Zatím poslední rozhlasové nahrávání bohoslužby a jejího hudebního doprovodu se u nás konalo v roce 2010, to již za působení naší současné farářky Lucie Haltofové. Jsou uchovány i nahrávky, od posluchačů jsme dostali řadu ohlasů na vysílání. Mimo bohoslužby hraji i při křtech, svatbách a na pohřbech.

Sestro Jitko, víme že jste aktivní i v jiných oblastech.

Mezi mé další koníčky patří sport, aktivně jsem cvičila v Sokole, denně chodíme s manželem na vycházky po okolí, jezdíme na kole, lyžuji, ráda čtu, pracuji na zahrádce, věnujeme se sedmi vnoučatům.

Děkujeme za krásné vzpomínání.

Jana Motlová, Alena Macková

Milá sestro Jitko Soldánová, za celou naši náboženskou obec v Litovli Ti ke tvým úžasným 80. narozeninám, které budeš slavit 25. dubna, ze srdce přejeme především hodně pevného zdraví a Božího požehnání. Zůstávej ještě dlouho mezi námi. Mnoho radosti z rodin tvých dvou synů, které ti dopřály sedm vnoučat. Děkujeme za tvou obětavou službu ve sboru, moc si toho vážíme.

Gratuluje náboženská obec CČSH v Litovli.

O J. A. Komenském jsme slyšeli od školních let jako o moudrém učiteli, který vyžadoval nejen kázeň, ale zároveň užíval nenásilné metody výuky, upoutávající přirozeně pozornost žáků. Poučenější pedagogové snad občas připomněli žákům i ten fakt, že kromě učitelské praxe byl Komenský též posledním biskupem staré Jednoty bratrské. Jeho ikonická podoba důstojného starého muže s vousem, s dlouhými vlasy, zakrytými na temeni čapkou, a s pronikavým pohledem je známa například z rytiny českého grafika Václava Hollara z roku 1652. Portrét Komenského jako „učitele národů“ patřil na stránky učebnic i na stěny škol našeho mládí. V této souvislosti se s ním setkáváme dodnes.

Kromě této zdánlivě bezproblémové historické role však odkaz J. A. Komenského v klíčových okamžicích našich moderních dějin zanechal výraznou emotivní stopu. Všichni známe slavnou píseň „Modlitba pro Martu“, která zazněla z úst zpěvačky Marty Kubišové jak po srpnové okupaci v roce 1968, tak i v listopadových dnech sametové revoluce v roce 1989. Její zpěv nejprve symbolizoval rozloučení s obrodným procesem „pražského jara“, a pak po 21 letech vítězně oznamoval konec totality. Jen nemnozí si při tom uvědomovali, že slova „Tvá ztracená vláda věcí tvých k tobě se zase navrátí, lide, navrátí!“ jsou parafrází z Komenského Kšaftu umírající matky Jednoty bratrské. J. A. Komenský má tedy v našem prostředí nejen punc tradiční autority ukáznějící žáky, ale také rys rebela burčujícího davu.

V dnešní době je postavení J. A. Komenského mezi velkými osobnostmi našich národních dějin samozřejmé. V minulosti tomu však bylo jinak. Období protireformace nejprve Komenského vyhnalo do exilu, a pak jeho památku na dlouhou dobu poznamenalo pověstí kacírství. Komenského odkaz českému prostředí znovuotevřel František Palacký až v roce 1829, kdy publikoval jeho životopis v Časopise Českého muzea. Přesto byla Komenského kniha Historie o těžkých protivenstvích církve české ještě v 60. letech 19. století v tehdejších rakousko-uherském mocnářství zakázána pro svůj tehdy „protistátní“ obsah.

České národní obrození objevilo J. A. Komenského jako významnou osobnost evropského a světového myšlení i jako českého vlastence, který trpěl pro svoji lásku k otčině i pro svoji víru. Komenského vlastenectví a zároveň jeho světoobčanství ovšem představuje zdánlivě neslučitelné protiklady. Jeho velikost však spočívá právě v tom, že dokázal spojit své vřelé národní cítění s globálním myšlením. Svorníkem mezi jeho láskou k rodné zemi a idejemi všenápravy světa prostřednictvím vševědy byla jeho ryzí křesťanská víra, která vyrůstala z bohosloví Jednoty bratrské a jejím prostřednictvím i z myšlení tábořských teologů a z odkazu učení Husova.

V realistickém myšlení generace českých politiků z přelomu 19. a 20. století s T. G. Masarykem v čele se profilovalo postavení našich zemí v Evropě i ve světě jako „česká otázka“, která je ve své podstatě otázkou náboženskou. Na základě tohoto východiska se národní společenství prezentovalo jako národ Husův a Komenského. Masaryk též navazoval na Palackého pojetí českého národa jako ideje. Z tohoto pojetí odvodil Masaryk i koncepci vývoje národní ideologie: od Husa ke Komenskému a od Komenského k přítomnosti i do budoucnosti.

Odkaz na J. A. Komenského proto nemohl chybět již na samém počátku Církve československé husitské v svolání církevního výboru „Národu československému“ z 10. ledna 1920: „Národe československý! Uskutečňující proroctví velikého biskupa Jana Amosa Komenského, že ‚vláda věcí Tvých vrátí se Ti opět v ruce Tvé‘, skládáme v těchto velkých dnech Tvého osvobození do Tvého rozhodnutí i svobodu Tvého svědomí v přesvědčení, že nebude svobodného národa československého, nebude svobodné republiky, nebude-li svobodného svědomí jednotlivcova před Bohem.“ Autorem svolání byl pozdější první patriarcha CČSH Karel Farský.

Důraz na J. A. Komenského je patrný i v zárodečné podobě základní naukové normy CČSH, v „Československém katechismu“ K. Farského a F. Kalouse z roku 1922. Sedmero výzev Mistra Jana Husa, které se vztahovaly k ideji pravdy jako principu svobody přesvědčení, zde bylo doplněno šesti odkazy českému národu od J. A. Komenského. „V díle Husově pokračovala Jednota českých bratří

a poslední její biskup Jan Amos Komenský. ... J. A. Komenský zanechal nám v Kšaftu své Šestero. J. A. Komenský odkazuje nám v Šesteru: I. Lásku k pravdě boží čisté. II. Horlivou žádost k vyrozumívání vždy plnějším a jasnějším téže pravdy boží z Bible svaté. III. Zvláštní lásku k církevnímu řádu a milostné té kázni, kteráž mezi dítkami božími býti má a musí. IV. Horlivost k sloužení Pánu Bohu a k sloužení jemu jedním ramenem. V. Snažnost v pulerování (tříbení), vyčišťování a vzdělávání milého našeho a milostného otcovského jazyka. VI. Lepší, pilnější a zdárnější cvičení mládeže.“

Využití tzv. Komenského „Šestera“ z jeho „Kšaftu umírající matky Jednoty bratrské“ bylo prozíravé, protože se jedná o srozumitelnou a promyšlenou koncepci budoucího rozvoje národa v křesťanském duchu, vycházející z nejryzejšího odkazu české reformace. Stejný citát se pak objevuje v naukovém textu K. Farského „CČS. stručné informace o náboženských názorech, úkolech a organizaci církve československé“ z roku 1925 s dovětkem: „O toto Šestero opírá J. A. Komenský své pozhánání národu konče prorocky: Živ buď národe, posvěcený v Bohu! Neumírej! Muži tvoji ať jsou bez počtu!“ Na tyto naukové texty z let 1922 a 1925 pak navazují František Kalous a Alois Spisar v „Učení náboženství křesťanského pro věřící církve československé“ z roku 1929, kde v kapitole „Mravnost Ježíšova v naší minulosti“ uvádějí tytéž citáty J. A. Komenského.

Reflexe ideového odkazu Jednoty bratrské, zahrnující také osobnost J. A. Komenského, je patrná též v úvodním článku (preambuli) církevní Ústavy z roku 1924: „Církev československou tvoří křesťané, kteří usilují naplnit současné snažení mravní i poznání vědecké Duchem Kristovým, jak se nám zachoval v Písmu a v podání starokřesťanském, národu československému pak zachován jest hnutím husitským a českobratrským, živelně se kdysi rozvinuvším v zemi české, moravskoslezské a slovenské.“

V důsledku poválečného společenského vývoje se naše církev soustředila v první řadě na rozvíjení husitských důrazů. Trendem v komunistickém státě totiž bylo spíše husitství jako revoluční hnutí než Komenského evoluční spontánní plynutí věcí bez násilí.

V roce 1961 provedla církev zásadní novelizaci církevní Ústavy. Ústava byla rozdělena do dvou částí: do Zřízení, schvalovaného sněmem, a Organizačního řádu, pružněji měnitelného církevním zastupitelstvem. Předválečný úvodní článek Ústavy zdůrazňující aktuální mravní rozměr díla církve ve světě i jeho zakotvení v širší tradici české reformace, byl tehdy ze Zřízení na příštích více než třicet let vypuštěn. Přednostní důraz na odkaz husitství byl pak potvrzen v roce 1971, kdy církev přijala doplňující pojmové určení „husitská“. Ačkoliv vědecktí pracovníci naší církve připomínali Jednotu bratrskou a Komenského též v následujících desetiletích (například František M. Hník, František Kovář, Rudolf Horský, Miloslav Kaňák), stala se tradice Jednoty bratrské včetně Komenského odkazu již od 50. let 20. století v první řadě doménou evangelíků.

Po sametové revoluci se zájem o J. A. Komenského v naší církvi obnovil. Na jeho odkaz se zaměřila další generace teologů a historiků (Vladimír Sakař, Zdeněk Kučera, Jan B. Lášek, Zdeněk Sázava, Kamila Veverková), z nichž mnozí získali prostor k prezentaci svých referátů na mezinárodních komeologických konferencích (1991 Bayreuth, 1992 Praha). Když v roce 1994 přijalo třetí zasedání VII. sněmu CČSH novou Ústavu, byla v ní obnovena funkce předválečného prvního článku včetně odkazu na hnutí husitské a českobratrské jako na svědky Ducha Kristova. Naše církev se tak k odkazu české reformace v celé její šíři vrátila i oficiálně.

Jde o to, že máme nejen spolu s Husem následovat Krista v poznané pravdě, ale též spolu s Komenským v Kristově duchu vzdělávat naše národní společenství v křesťanské víře. Takové vzdělávání je předpokladem pro duchovní růst i pro nalezení pravé vlasti nebeské v Božím království. Letošní rok, ve kterém uplyne 430 let od narození J. A. Komenského, nám poskytuje příležitost, abychom si tuto skutečnost připomněli a načerpali z mocných zdrojů české reformace inspiraci pro budoucnost.

Bohdan Kaňák

Milí čtenáři Setkávání,

ve třetím čísle našeho občasníku jsem k rozhovoru oslovila sestru farářku Ladislavu Svobodovou, která v loňském roce oslavila jedno krásné životní jubileum. Ladka slouží dlouhá léta v Opavě, k tomu má na starosti kapli v Hradci nad Moravicí a čtyři roky sloužila například v Bruntále. Je také členkou diecézní rady v Olomouci. Vždycky jsem na ní obdivovala její míru vzdělání, neutuchající radost z učení se novým věcem, inteligentní smysl pro humor a mladistvý elán. Pokud je tento mladý a veselý duch benefitem za duchovenskou službu, nemáme si my, ženy ve službě, proč zoufat, ale můžeme se těšit na každý další den v našem povolání... Bylo mi opět radostí setkat se na chvíli s tak zajímavou osobností naší diecéze. Sestře farářce velice děkuji za poskytnutí rozhovoru.

Ladko, jaké jsi měla dětství? Brával tě někdo do kostela?

Naši byli nadšení budovatelé lepších zítřků. Byla jsem sice jedináček, ale když to nějak nezvládali, dali mě na rok tu k jednomu prarodičům, tu k druhým. U matčiných rodičů jsem byla ve čtvrté třídě. Tam mě babička párkrát vzala do kostela CČSH v Kvasicích, mém rodišti, kde jsem byla pokřtěna, ale to je tak asi všechno.

Jak se stalo, že ses stala farářkou? Co tě oslovilo? Jaká byla tvoje cesta?

Jednou jsem s kamarádem hledala v Českých Budějovicích jeho známé adventisty a zabloudili jsme omylem do sboru CČSH. Bylo to ještě za komunistů a měli tam setkání mladí. Nebylo mi dobře, měla jsem vysokou horečku a pamatuji si jen, jak mi pořád říkali: náhody neexistují! Všechno je Boží řízení! A „dostal mě“ docela bratr farář Védla, který mi vlastně otevřel cestu k víře. Nevím, jaký byl předtím nebo potom, jestli byl dobrý nebo nebyl, ale pro mne v té chvíli byl Božím poslem.

A moje cesta pak vedla k hledání sboru CČSH v okolí svého tehdejšího bydliště v Třinci. Našla jsem ho v Českém Těšíně, ve sklepní místnosti jednoho domu. Tak to začalo.

Šla bys do toho znovu?

Dvakrát do stejné řeky nevstoupíš. Nevím, kam bych šla a kdy na které životní křižovatce. Jsem přesvědčená, že to byla správná volba.

Myslíš, že ženská to má jako duchovní těžší?

Absolutně ne! Má to jen jiné. Těžší to má určitě v kamenolomu nebo jako havířka, tam na to nemá. Jinak to, že mezitím rodí, vaří, pere, uklízí a ještě opečovává muže, je stejně „těžké“ v jakémkoliv jiné

profesi. Za starého režimu nebylo dost farářů, tak jsem se vrátila do služby po půlroční mateřské. Dcera vyrůstala na hřbitově mezi rakvemi a hroby, na pohřby jsem jezdila s kočárkem, kde se mi o ni během obřadu starali pracovníci pohřební služby, bylo to takové hřbitovní dítě. Bylo to „těžší“? Bylo to jiné.

Myslíš, že faráři musí být vždycky jen vlídní, laskaví a trpěliví, nebo se můžou úplně normálně rozčílit, třeba i na svoje ovečky?

Vždycky vlídní? To by znamenalo být falešný a pokrytečtí, občas by to přece museli předstírat! Normálně se rozčílit taky ne. Moje kamarádka učitelka se dokázala rozčílit na děti ve škole tak, že je všechny postavila do latě, ale zůstala přitom vnitřně klidná. To jí závidím – dštít spravedlivým hněvem, ale mít kontrolu nad svými emocemi. Nevyřvat něco, čeho budu litovat a nepřivodit si infarkt. To je umění, kterému se učím celý život. Zůstaneme-li v pravdě, tak i to zlé lidé přijmou – i když asi zase ne všichni, že jo?

Umíš říkat ne? Umíš někoho odmítnout?

Kdybych to uměla, tak tu teď nesedím a nepotím odpovědi na tvoje otázky! Už jsem přečetla hromadu knih o asertivitě a snažím se to zvládnout! Místo toho se vždycky přistihnu, jak se kroutím, omlouvám, vysvětluji a jsem ukecávána, snažím se elegantně vybruslit z něčeho, co nechci nebo nemohu zvládnout...a dopadne to vždycky strašně. Buď mě přemluví a já to pak pokazím, nebo odmítnu tak, že někoho strašně urazím. Trpím pak v obou případech.

Co tě nejvíc na tvou práci těší?

Výsledky. Dobrá zpětná vazba. Třeba párkrát hrozilo, že svatba, kterou jsem vykonala, hrozila rozvo-

dem. Tak jsem si manžele podala a vyčinila jsem jim, že mi nebudou rozvodem kazit statistiku! Ale přitom jsem se za ně modlila a přesvědčovala je. Zatím se mi alespoň tady daří.

Co tě naopak mrzí nebo trápí na tvé službě?

Když lidé zneužívají faráře, to známe všichni, nebo obviňují z tmářství a teď při těch nešťastných restitucích už ani nemluvím, co musím mnohdy vyslechnout.

Souhlasíš s tím, co říkají někteří, že práce faráře je poslání? Nemůžou to někteří lidé zneužívat?

Odpověď viz výše. Když se řekne poslání, tak by měl dělat zadarmo, ne? Nebo dávat peníze potřebným (zejména žíznivým, co přicházejí na faru). Farář nepotřebuje peníze!

Každá práce by měla být konána jako poslání, každé zaměstnání, které je vykonáváno s láskou, je posláním! Šťastní jsou lidé, u nichž tomu tak je!

Máš strach, že církve zanikne na nedostatek členů? Díváš se s obavami do budoucnosti našich sborů a účasti na bohoslužbách?

I tímto obdobím jsem si prošla. I snahou ulovit, získat, sehnat co nejvíce členů, obcházela a objížděla jsem podle starých adres desítky let zapadlé vlastence jako vandrovní prodavač nechtěného zboží, honili mě psi, husy na vesnici, i lidé. Začítala jsem se do starých kronik a dějin naší církve, poslouchala vzpomínky pamětníků, jak kdysi hráli divadlo, pořádali plesy, kde farář musel protancovat všechny ovečky, dobročinné sbírky pro chudé děti. Ale i jak jeden farář na kole objížděl 15 škol, v okruhu 30 km, kde učil náboženství! (To rozum nebere!) A jak nám to všechno komunisté vzali.

Ono už to nešlo vrátit. Začali jsme se zviditelňovat všelijak jinak – a někde se to zvirtlo ve zneužívání,

jinde to byly akce pro zpestření života, někde fiasko. Začala jsem chápat, že nejen každý farář má jiný dar, jak sloužit, ale i každá náboženská obec je živý organismus a každá je jiná! Její život je třeba postavit na tom, co je jí vlastní, čím je schopna žít. A vše ostatní, nebo třeba jen něco dalšího jí bude přidáno. A tak jsem se přestala bát a žít v křeči z obavy z budoucnosti. Modlím se a prosím Boha o moudrost a ukazatele správné cesty, o dobré nápady, o to, abychom v našem sboru nalézali posilu Božím slovem, ale v dnešní době i sílu zbavit se strachu a nenávisti, které do našich srdcí zasévají ze všech stran.

Máš přátele ve Finsku a jezdíš tam. Proč Finsko?

Našla jsem před 15 lety na internetu video s finským zpěvákem, když jsem hledala jiného finského zpěváka, kterého jsem si pamatovala z festivalu v Sopotech. Vzalo mě to za srdce a rozhodla jsem se, že tam za ním pojedou. Měla jsem 5 dětí v rozmezí 18 let, nikdy jsem nikam nejezdila, no a teď už byli všichni dospělí, tak jsem se rozhodla, že vyrazím do Finska. Jenže ouha, zpěvák byl už čtvrt století po smrti, ale to mě neodradilo. Rozhodla jsem se navštívit jeho hrob v jeho rodném městě. Kdybyste si chtěli poslechnout tu píseň, tady je odkaz:

https://www.youtube.com/watch?v=dmPt3nLxLkU&ab_channel=RauliSomerjoki-Topic

Bohužel video už na Youtube není. Rok jsem se učila finsky, abych se domluvila, protože neumím anglicky. No a pak už jsem tam jezdila každý rok a získávala další a další přátele kolem osoby slavného rodáka. Městečko Somero se stalo mým druhým domovem. Psaly o mně místní noviny (bláznivá fanynka z ciziny), dokonce jsem měla promluvu v kostele. Bohužel korona učinila po 13 letech mým cestám přítrž. Už třetí rok jsem tam nebyla.

Válka na Ukrajině. Jak se modlit, když víme, že umírají nevinní lidé ze zvěle jednoho člověka?

Špatně postavená otázka. Slyším a čtu kolem sebe: zabijte Putina a bude na zemi mír. Více zbraní, více míru. Nebudme jako krvelačné šelmy volající zabíjet, zabíjet. Modleme se za to, aby VŠICHNI dostali rozum a začali ho používat, aby se naučili naslouchat jedni druhým, aby hledali řešení – kompromis je řešení, které nevyhovuje plně ani jedné straně, ale vybíjení lidí a ničení majetku není vůbec žádným řešením.

Co na tuto situaci říkají tvoji přátelé z Finska?

Finové možná pošilhávají po tom, že by se jim vrátilo město Viipuri (Vyborg?), o které přišli ve finsko-ruské válce? Ale to je jen moje spekulace.

Není na světě jenom těžko. Nejsme ve službě pořád. Z čeho čerpáš svoji dobrou náladu? Co tě baví?

Hledám! Pořád hledám v tom zlém a ještě horším poučení, co mi chtěl Bůh sdělit. Třeba při loňské autohavárii, která vůbec nebyla lehká, stačilo možná méně než vteřina a nezbyl by ze mě ani mastný flek. Ale protože ze mě zbylo ještě něco víc než ten flek, znamená to, že mě tady Pán Bůh ještě chce mít. Tak mu za to děkuji a stále se ptám, co tady ještě mám na stará kolena konat a vykonat, když už jsem tady teda zůstala.

Když se podíváš na celou svoji duchovenskou službu – udělala bys něco jinak?

Kdybych věděla, co vím dnes, tak bych se nehnula do věcí, které – jak jsem cítila – mi nebyly vlast-

ní, nasadila bych všechny síly na to, co bych dělala ráda, s chutí, s láskou a dobře. Nenechala bych se ovlivňovat tolik druhými. Ale to už je pryč.

Vzkázala bys něco lidem, kteří budou číst tento rozhovor? Nějakou zprávu a poselství do příštích dnů?

Myslíš, že to někdo dočte až sem? Leda, že to hodně zkrátíš.

Řekla bych: Lidé, bděte! (To řekl evangelista Marek, Fučík to převzal od něho, nikoliv naopak, jak se tvrdilo). Kdysi mě jeden spolupracovník, když jsem pracovala v Tesle (10 let!) učil číst v Rudém právu „mezi řádky“. Dnes se to opět hodí. Nenechme se unášet negativními emocemi a používejme rozum. Modleme se, aby nám ho Bůh dopřál.

Monika Bartková

Mikrovlny ducha

Mikrovlínka

Mikrovlínkou troubu umí ovládat každý. Ale ne každý rozumí principu jejího fungování. I když tuší, že ohřeje se jen některé látky, zatímco jiné materiály ne. Zjednodušme to. Elektromagnetické pole se dá rozčít vlnkami, které následují rychle za sebou, ale i vlnami povlnnými. Frekvenci čili četnost vlnek dělíme do pomyslných pásem podle toho, jak se šíří prostorem a jak snadno nebo těžko pronikají různým prostředím. Některé frekvence, jimž říkáme rádiové vlny, využíváme k šíření rozhlasového a televizního vysílání a signálu mobilních telefonů. Hodně husté a pronikavé jsou vlny, jimž říkáme rentgenové záření. Ty pronikají i naším tělem, kostmi a chrupavkami ale hůře. Jedné části frekvenčního spektra říkáme viditelné světlo. Reagují na ně tyčinky a čípky oční sítnice, a to odlišně podle hustoty vlnění, což pak rozlijeme jako jednotlivé barvy. Řidší než viditelné světlo jsou vlny infračerveného záření, jemuž říkáme sálavé teplo. V elektrické troubě nebo grilu spirála speciálního kovu klade odpor procházejícímu elektrickému proudu, což se projeví sálajícím teplem, tedy infračervenými paprsky, jež někdy i vidíme, když se drát rozžhaví do ruda. Sálavé teplo ohřívá okolní vzduch a my v něm pečeme. Stěny ale musíme izolovat, aby nám teplo neunikalo a abychom se o ně nepopálili. Na mikrovlínku si ale sáhnout můžete, a nepopálíte se. Uvnitř je generátor, který převádí elektrický proud na vlny elektromagnetického pole o určité frekvenci. Podobné vlny se používají v radarech nebo při bezdrátovém přenosu internetového signálu vzduchem. Čirou náhodou se zjistilo, že tyto vlny některými materiály prostě projdou, od jiných se odrazí zpět, ale v některých působí, že jejich molekuly se rozkmitají. Jsou to molekuly, které mají nesymetrický tvar a jejich vychýlené elektrony fungují jako lopatky vodního nebo větrného kola – molekuly se rozpohybují, a pohyb, jak víme, svým třením způsobuje teplo. V mikrovlínce je frekvence vyladěná tak, aby na ni reagovaly především molekuly vody. Sklo, porcelán, kovy i plasty jsou pro tyto vlny jakoby „průhledné“. Ale voda jejich energii „pohlcuje“ a rychle se ohřívá – čímž současně ohřeje i celý pokrm, jehož je obsahem. Kovová skříňka brání vlnám pronikat ven, ale kdybychom za chodu vložili dovnitř ruku, krev se nám v ní za chvíli začne vařit.

Čeští skláři

K tavení skla je potřeba vysoká teplota, sklářskou pec je tedy nutno izolovat tlustou vrstvou šamotových cihel. Zahřát křemenný písek nebo skleněné střepy do tavné teploty je energeticky velmi náročné a i přes tlusté stěny do okolí uniká hodně drahého tepla. Čeští skláři v roce 1999 tedy pojali nápad tavit sklo pomocí mikrovln. Ale ani křemenný písek ani střepy se v pokusných podmínkách netavily. My už víme proč – sklo mikrovlny propouští. Až někoho napadlo použít selský, tedy vlastně kuchyňský rozum a do suroviny v peci přidali malou trošku roztaveného skla. A od tohoto „zárodku“ se postupně šířilo vibracemi produkované teplo, až se veškerý materiál roztavil. Mikrovlnná sklářská pec výrazně šetří energii, protože teplo neuniká zbytečně jejími stěnami. Ty ovšem musí být také izolované šamotovými cihlami, protože rozžhavené sklo má 1 200 °C. Přesto jsou úspory značné. Vtip je tedy v tom, že molekuly v kapalném skupenství kvůli své asymetrii a nestabilitě rezonují s vlnami, které by jinak látkou bez účinku prošly. Rozvibrují se v příslušné frekvenci a postupně rozkmitají i své nehybné druhy setrvávající dosud ve skupenství pevném.

Mapy a statistiky

Občas vidíme mapu České republiky s vyznačenými regiony, v nichž je statisticky zjištěno něco anomálního. Například Ostravsko či Karvinsko má vyšší procento nezaměstnanosti, podobně jako třeba Karlovarsko. Statisticky významným znakem, který signalizuje ve společnosti něco nezdravého, je počet lidí v exekuci. Takových lidí je opět na Ostravsku a Karvinsku výrazně víc než jinde. Víme, čím to je. Do exekuce spadne ten, kdo naletí lichvářům. Jak? No, nechá se oklamat jejich kravaty a kostýmkami a úsměvy a barevnými letáčky. Jak říkáme těm, kdo naletí?

Tytéž statistiky zpravidla také ukážou, že v oněch regionech je výrazně větší podíl lidí s pouze základním vzděláním. Vzdělanější, mladší, šikovnější a chytřejší odsud odcházejí.

Tato souvislost stojí za hlubší rozbor. Představme si rodinu, obec, ulici, čtvrt, kde je určitý počet lidí, kteří mají maturitu nebo dokonce vysokoškolské vzdělání. Jak to funguje, že určitá koncentrace „chytřejších“ zřejmě zabraňuje svým „hloupějším“ příbuzným či sousedům dělat hlouposti? Nenaletět šizukům, umět si sehnat práci, naučit se dělat něco jiného, když práce zdánlivě není – k tomu je opravdu třeba troška nejen snahy, ale i bystrého a zdravého (selského nebo kuchyňského) rozumu. Nemusí mít člověk maturitu ani titul, tu špetku soudnosti má každý. Ale jestliže všichni kolem jsou hloupější a dětinštější než já – na co bych zapojoval svůj zdravý rozum? Budu se chovat jako oni, jako všichni kolem. A všichni se pak propadají na dno statistik. Když je ovšem někde nablízku, v rodině, v sousedství, někdo bystřejšího ducha, kdo občas prohodí něco chytrého, dá rozumnou radu, jde příkladem – zřejmě to působí „nakažlivě“ v pozitivním smyslu. Je to jako ta troška tekutiny v tuhém materiálu v mikrovlnce. Od jedinců, kteří jsou jaksi asymetrickí a nestabilní, tedy nějak vyčnívají z průměru, se šíří vibrace, jež nakonec rezonují s tím, co v druhých je taky, jenže dosud spící.

Sčítání obyvatel

S chmurnými pocity jsme sledovali údaje o opět nižších počtech lidí, kteří se ještě hlásí k náboženské víře, ke konkrétní církvi. Uklidňujeme se tím, že údaj byl nepovinný, že Češi jsou obzvlášť ostýchaví, pokud jde o jejich niterná přesvědčení, nebo že Češi mají morbidní smysl pro humor (ke konfesi „rytířů Jedi“ se přihlásilo mnohem víc jedinců než před deseti lety). Údaj o „konfesi“ ztratil význam, jaký měl například v husitských dobách nebo po Bílé hoře. Stejně tak ale ztratil význam i pojem „ateismus“. Češi nejsou nejateističtější zemí světa, oni jen svět mírně předběhli v procesu sekularizace. To, že někdo (už) nežije se svou církví, zdaleka neznamena, že je ateista ani že nemá žádnou víru či spiritualitu. Jen zatím nevíme, jak tuto „víru“ odcírkevněných lidí pojmenovat, zkoumat, měřit a následně zachytit ve statistikách. Ani nevíme, k čemu by to mohlo být dobré, kdybychom si pak statistiky třeba promítli do map.

Rezonující jedinci

Už začínáte tušit, jak se myšlenka zacykluje. Někdy se říká, že sekulární člověk je „nábožensky nemuzikální“. Asi ano, nereaguje (už) na to, co mu církev hraje. Ale když mu na duchovní strunku zabrnkají různé alternativní proudy a směry, rozeznává se to v něm všelijak, skřípavě, falešně, ale reaguje. To vidíme všude kolem sebe. Málokdo je ryzí materialista, hmotář, povrchní sobec. Hloubka a nitro – o níž si pořád myslíme, že je v ní propast, jež může být vyplněna jedině Bohem – se v určitých situacích projevuje docela živě. Viděli jsme,

jak českou společnost probudila účast s lidmi postiženými tornádem a aktuálně jsme svědky naprosto nebývalé solidarity s uprchlíky z Ukrajiny. Češi nejsou tak necitliví, jak se zdálo.

Příklad s mikrovlnkou, molekulami a látkovým skupenstvím měl říct, že stačí málo – jen pár jedinců, zárodečný shluk. Co a jak by se mělo šířit z těchto „ostrůvků pozitivní deviace“, od lidí, kteří ještě na křesťanství „muzikálně reagují“? Těžko říct, jak to funguje. Dát dobrou radu, být příkladem, v tápání a váhání vydat svědectví o jasném, dobře ukotveném postoji. V tisících drobných záchvěvech živě reagovat na mikrovlnné působení ducha, zejména bude-li vyladěno na staletími prověřené frekvence, jimž říkáme Duch. Ale kadlub, v němž se to odehrává, může mít docela jinou podobu než stará pec.

Vladimír Šiler

Nové logo Olomoucké diecéze

Myšlenka vytvořit originální grafický znak – logo Olomoucké diecéze není nijak nová. Dávno víme, že v současném světě je potřeba být i vizuálně identifikovatelnou společností. Některé naše diecéze mají svou identitu ve formě loga vyřešenou už několik let a tak jsme začali, na podnět bratra biskupa Tomáše, tuto otázku aktivně řešit už v roce 2020 také.

Bratr farář Vlastimír Haltof, jakožto výtvarník, po poradě s kolegy, stanovil základní principy pro tvorbu této budoucí „vizitky“ naší diecéze a bylo vyhlášeno výběrové řízení a oslovení členové náboženských obcí a sympatizanti k přípravě návrhů.

Ukázalo se, že vytvořit grafický znak, při použití tradičních barev i prvků spojených s církví tak, aby vyhovoval estetickému cítění rozdílných lidí, není vůbec snadné. Výsledný návrh musel být také dobře použitelný ve virtuálním prostoru – pro potřeby tvorby webových stránek, plakátů, ale také třeba pro převedení na razítko či hlavičkový papír a současně být natolik originální, aby nekopíroval už loga používaná jinými subjekty.

Všem, kteří své inspirativní návrhy zaslali, patří velký dík, protože jejich příprava jistě zabrala mnoho času a stála hodně úsilí. Ať už to byli mladí výtvarníci Anna a Josefína Bartkovi a Robin Komorník, dámy z bohumínské reklamní agentury „grafik Aja“, sestra Dagmar Štěpánová s manželem Arnoštem Konečným ze Svinova, Stanislav Hejduk, nebo bratr farář Vlastimír Haltof, jehož velice zdařilý návrh drží pomyslné druhé místo.

S radostí nyní můžeme všem představit vítěznou práci – a sice „logo“ bratra faráře Rostislava Valuška, který byl také požádán o příspěví. Právě z jeho pera vyšel návrh, který všichni svorně přijali a jednomyslně jej odsouhlasila i Diecézní ra-

da. Bratr Valušek, společně s grafikem Petrem Palarčíkem, převedl znak i do digitální formy a doplnil ho originálním písmem ve stejném duchu a takto jej nyní můžeme s radostí představit a nabídnout k používání.

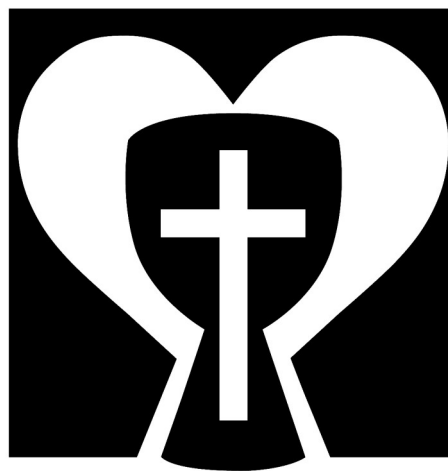
Gabriela Bjolková

A co ke svému „dítku“ sděluje sám autor?

Konečně máme své diecézní logo. Ovšem samotný logotyp z nás ještě dobré služebníky neudělá. Bylo by ovšem Bohu milé, kdybychom z pokladu srdce svého dokázali vynášet jen dobré věci. Symbol srdce je na našem logu ihned patrný. Tím se odlišujeme od jiných diecézních logotypů. Aspoň jsme na nich žádný archetyp srdce nenašli. Slovník biblické ikonografie říká: „Znak srdce, kolem své osy symetricky rozvitý, slouží k oslavě posvátnosti.“ Přejme si, aby nám toto znamení, řečeno s Komenským, bylo „hlubinou bezpečnosti“. Oním místem, kde mají sídlit Bohu milé vlastnosti: soucit, kvintesence vši křesťanské spirituality, bázeň, odvaha, láska, moudrost, pokora atd. Na logotypu vidíme dále kalich, hrdý odznak českých husitů. Historicky viděno, tento znak sloužil kališnické církvi, vzešlé z husitské revoluce, po dobu 200 let. Po Bílé hoře se znamení na 300 let vytratilo. Díky obrozenectví bylo husitství obživeno a znak se k nám vrátil. Československá církev se při svém vzniku ihned s kalichem identifikovala. Na talárech československých duchovních tak pěkně po husitsku symbolizovala podávání těla a krve pod obojí způsobou (lat. utraque). K spojení kalicha s latinským křížem došlo až na generální synodě v únoru 1949 v Praze. Autorem oficiálně schváleného loga ČČS je sochař František Hromádka (1889–1973). K doplnění kalicha základním křesťanským symbolem

došlo na popud prof. Zdenka Trtíka. Ve Slově víry, stručná věrouka, Blahoslav 1963, str. 77, čteme: „Kříž je znakem křesťanství. Jím se křesťanská víra odlišuje od všech náboženství.“ Hlásáme Krista ukřižovaného. Žádný zábavný Disneyland! Naše logo tvoří tři základní znaky. Třetím, novým, je srdce. Zde, v konotaci s tímto znamením, ocitujme ještě Zdenka Trtíka: „Čtvrtým tvarem zjevení je vstup živého Boha až do středu lidské existence, do lidského srdce (Slovo víry, Blahoslav 1963, str. 22)“. Autoři loga se snažili pro tyto tři znaky najít odpovídající proporce. Návrh není žádná grafická divočina, ale „konzervativní klasika“. Oblým liniím loga odpovídá oblý typ písma. Zdá se, že zaoblený tvar kalicha touží vystoupit z plochy. Láká k uchopení.

Rostislav Valušek a Petr Palarčík,

**Olomoucká diecéze
Církve československé
husitské**

Setkání s ukrajinskými rodinami v Husově sboru v Litovli

V celé Evropě se zvedla vlna solidarity s Ukrajinou, ani my nezůstáváme stranou. Osud Ukrajiny nám leží na srdci, soucítíme s trpícími rodinami, dětmi, starými lidmi. Těživá situace našich bratrů je nám blízká také proto, že do našeho sboru v Litovli dochází již delší dobu dva ukrajinští věřící. O to naléhavěji jsme pocítili potřebu pomoci. Uspořádali jsme peněžitou sbírku, tu jsme použili jako přímou pomoc Oleksandrově rodině, která k nám dorazila jako první.

Sobotní akci „Herní odpoledne pro děti“ dne 12. března jsme plánovali již delší dobu. Její původní záměr jsme rozšířili a pozvali ukrajinské rodiny, které se na Litovelsko uchýlily před válkou.

Nejdříve jsme v krátkosti představili náš region Haná, města, zvyky, tradiční kroj, a nabídli jsme hanácké koláčky. Našemu vzájemnému seznámení pomáhaly i dvojjazyčné jmenovky. Pomodlili jsme se za mír a pokoj, současně v češtině a v ukrajinštině. Texty z Písma jsme četli z Bibli české a ukrajinské. Také kázání bylo připraveno v češtině i ukrajinštině, to ukrajinské přečetla sestra Larisa, která do naší republiky přijela jen pár dní před sobotní akcí. Naše chválicí skupinka zazpívala za doprovodu kytar chvály.

Další program byl zaměřený formou zábavných her na děti, odměnou jim byla čokoláda a sladkosti. Zapojili se i rodiče. Všechny hry i soutěže byly přizpůsobeny naší dvojjazyčnosti. My Češi jsme se během nich naučili spoustu ukrajinských výrazů a stejně tak se naši ukrajinští přátelé seznamovali s češtinou.

Setkání vyvrcholilo na farní zahradě společným opékáním špekáčků u ohně. Podařilo se nám vytvořit přátelskou atmosféru a dobrou náladu, která nás provázela celým odpolednem. Doufáme, že alespoň na čas mohly naše ukrajinské rodiny zapomenout na svoji těživou situaci. Jako další pomoc organizujeme potravinovou sbírku pro nově příjíždějící rodiny. Pane Bože, ochraňuj Ukrajinu, nepřestáváme se za ni modlit.

Jana Motlová, Alena Macková

Velikonoční kvíz (nejen) pro děti

1. Židé slavili Velikonoce dávno před Kristem.

Byla to pro ně památka na

- a) dobytí Jericha
- b) vysvobození z otroctví v Egyptě
- c) Davidovu korunovaci

2. Jak se dostali Židé do Egypta?

- a) Jákobův rod se tam přestěhoval za Josefem, který z otroka povýšil na faraonova zástupce.
- b) Utekli tam před hladomorem.
- c) Vyhnala je tam válka.

3. Proč Židé v Egyptě upadli do otroctví?

- a) Egypťanům vadilo jejich odlišné náboženství.
- b) Proti Egypťanům byli neschopní a na nic jiného se nehodili.
- c) Egypťany o tolik ve všem převyšovali, že se jich nový farao začal bát.

4. Kolik pohrom dopadlo na Egypt pro faraonovu tvrdohlavost?

- a) Sedm
- b) Deset
- c) Dvanáct

5. Faraon propustil Židy z otroctví teprve potom, co

- a) v každé egyptské rodině zemřelo nejstarší dítě
- b) posel všechen dobytek
- c) všechnu úrodu sežraly kobylinky

6. O slavnostní velikonoční večeři Židé NEJEDLI

- a) pečeného beránka
- b) nevykynutý chléb
- c) velikonoční mazanec

7. Kde slavil Ježíš se svými učedníky poslední velikonoční večeři?

- a) V Jeruzalémě
- b) V Jerichu u Zachea
- c) V Betánii u Marie a Marty

8) Nač potřebovali velekněží Jidášovu zradu?

- a) Chtěli se Ježíše zmocnit tajně v noci, ale nevěděli, kde ho hledat a jak ho potmě poznají.
- b) Chtěli mít jistotu, že učedníci nebudou Ježíše bránit.
- c) Potřebovali u soudu nějakého svědka, který Římany přesvědčí o spiknutí proti císaři.

9) Jakou odměnu dostal Jidáš za svou zradu?

- a) 20 zlaťáků
- b) 30 stříbrňáků
- c) 50 měďáků

10) Za co byl Ježíš veleradou odsouzen k smrti?

- a) Za to, že se prohlásil za Božího syna Mesiáše.
- b) Za to, že urazil velekněze.
- c) Za to, že chtěl zbořit chrám.

11) Proč kněží odvedli odsouzeného Ježíše ještě k Pilátovi?

- a) Chtěli Ježíšovu smrt hodit na krk Římanům.
- b) Pro popravu odsouzenec potřebovali Pilátovo schválení.
- c) Chtěli Pilátovi ukázat svou oddanost císaři.

12) Pilát navrhoval výměnu Ježíše za

- a) Bar Kochbu
- b) Barnabáše
- c) Barabáše

13) Na kříži byl nad Ježíšem nápis s odůvodněním rozsudku. Co tam stálo?

- a) Židovský král
- b) Vydával se za krále
- c) Vydával se za Božího syna

14) Jak reagoval římský setník na Ježíšovu smrt?

- a) „Konečně můžu jít domů.“
- b) „Dobře mu tak, zasloužil si to.“
- c) „Tohle byl opravdu syn Boží.“

15) Kdo uviděl vzkříšeného Ježíše první?

- a) Petr
- b) Jan
- c) Marie Magdalská

16) Co je pro nás na Velikonocích nejdůležitější?

- a) Že se po dlouhé zimě můžeme zase radovat z jara
- b) Že máme volno a můžeme si někam vyrazit.
- c) Že nám Ježíš vydobyl vítězství nad smrtí.

Správné odpovědi jsou ukryty v evangeliích
(Vybráno z materiálu misijní služby Tim 2,2)

KUK aneb Kam za uměním a kulturou

- ♦ Všichni členové církve, sympatizanti a přátelé jsou zváni 30. dubna na **Diecézní pouť k 430. výročí narození Jana Ámose Komenského** do Přerova – viz. plakát na zadní straně tohoto čísla.
- ♦ NO Ostrava Stará Bělá zve 29. května na další ročník tradiční přehlídky „**Já jsem muzikant a přicházím ze Staré Bělé**“, kde se představují místní začínající i profesionální hudebníci všech oborů a jejich přátelé.
- ♦ **Noc kostelů:**
I letos chceme pozvat návštěvníky 10. června do prostoru našich sborů. Prozatím se přihlásily náboženské obce: Bruntál, Ostrava – Hrabůvka, Ostrava – Zábřeh, Ostrava – Michálkovice, Ostrava – Stará Bělá, Ostrava – Svinov, Polanka, Vratimov, Ostrava – Radvanice, Hranice, Olomouc, Loštice, Litovel a Chudobín. Aktuality o přihlášených a programu můžete opět sledovat na webu: www.nockostelu.cz. Mottem pro tento rok je verš ze Žalmy: „*Za dne ať Hospodin dává svou milost, celou NOC mu budu zpívat a chválit ho.*“
- ♦ Těšíme se na **společné setkání při uctění památky Mistra Jana Husa na Ostravici** u Winklerovy zvonice, které je plánováno na úterý 5. července v 10.00 hodin. Právě letos si připomeneme 85 let od otevření Husovy kaple architekta Alfréda Farníka prvním biskupem Církve československé (husitské) Ferdinandem Stiborem. Bohoslužbu budou sloužit olomoucký biskup Tomáš Chytil a ostravská vikářka Gabriela Bjolková. Bližší informace budou k dispozici ve všech náboženských obcích.
- ♦ S předstihem zveme 6. 9. do Husova sboru v Ostravě – Slezské Ostravě na koncert v rámci **Svatováclavského hudebního festivalu**, kde vystoupí maďarský dechový kvintet In medias brass, v Husově sboru v Rychvaldu se můžete těšit 10. 9. na díla Corelliho a Händela, 11. 9. oslaví 20 let na scéně charismatické uskupení Vertigo v Husově sboru ve Staré Bělé, tamtéž by o dva dny později 13. 9. měla vystoupit hvězda polského jazzu Adam Baldych s doprovodnou kapelou a sérii koncertů v našich sborech uzavře Philharmonia octet Prague 29. 9. opět v Husově sboru v Ostravě – Slezské Ostravě. Další koncerty a podrobnosti můžete sledovat na webu: www.shf.cz, případně je připomeneme v dalším vydání časopisu.
- ♦ Mnoho akcí se teprve nyní plánuje, a proto sledujte dění ve svých obcích, ale i diecézní web, jehož prostřednictvím Vás také budeme průběžně informovat.
- ♦ **Letní Shakespearovské slavnosti** jsou neodmyslitelnou součástí prázdninových měsíců. Tento divadelní festival se odehrává na otevřených scénách v Praze, v Brně a v Ostravě. Letos se v Ostravě, na Slezsko-Ostravském hradě, uskuteční ve dnech 18. 7. – 11. 8. Premiérou roku 2022 bude Sen noci svatojánské v režii Adély Laštovkové Stodolové. Nově na návštěvníky čeká nastudování jedné z neznámějších Shakespearových her Macbeth v režii Jakuba Krofity. Na své si přijdou také příznivci hudby, program obohatí Koncert pro Mr. Shakespeara.
- ♦ **Festival Klášterní hudební slavnosti** je mezinárodní hudební festival s dvanáctiletou tradicí, který svou vysokou dramaturgickou a uměleckou úroveň patří k nejvýraznějším hudebním festivalům současnosti. Letos probíhá ve dnech 30. 5. – 30. 9. a bude ve znamení tří nosných témat – prvním je Odvaha, dalším je 300 let od narození českého skladatele Jiřího Antonína Bendy a třetím tématem je vzpomínka na německého skladatele Carla Orffa. Návštěvníci se mohou těšit na 21 koncertů.

Pozvánka na letní tábor

Olomoucká diecéze CČSH pořádá Křesťanský tábor „Archa“ pro děti od 6 do 15 let.

Adresa tábora: Fara v Sobotíně, Sobotín 99, 788 16 Petrov nad Desnou

Termín: 24. 7. – 30. 7. 2022

Hlavní vedoucí: Mgr. Alena Milová, tel: 731625925, email: alena.milova@ccsh.cz

Cena tábora: 2200,- Kč. Sourozenecká sleva je 200,- Kč/na další dítě.

Téma tábora v roce 2022: „Indiánské léto“

Přehled velikonočních bohoslužeb v naší diecézi

Náboženská obec nebo bohosl. středisko	10.4. květná ne	14.4. čtvrtek	15.4. pátek	16.4. sobota	17.4. neděle	5.4. pondělí
Frýdek Místek				16:00		
Kunčice pod Ondřejníkem					8:30	
Opava	8:30			17:00	8:30	
Doubrava	8:00	16:00	16:00	16:00	8:00	
Ostrava Hrabůvka					8:30	
Ostrava Heřmanice	10:00				10:00	
Ostrava Mariánské Hory	9:00	16:00			9:00	
Ostrava Michálkovice	10:00				10:00	
Ostrava Polanka	8:45	17:30			8:45	
Ostrava Radvanice	8:00		17:00	17:00	8:00	
Ostrava Moravská a Slezská	9:30				9:30	
Ostrava Stará Bělá	8:00		17:00		8:00	
Ostrava Svinov	10:15		17:30		10:15	
Ostrava Zábřeh	10:30	16:00			10:30	
Rychvald	8:30	17:00		17:00	rozhlas 8:30	
Studénka	9:30			16:00		
Vratimov			18:00		8:30	
Hradec nad Moravicí					10:00	
Rožnov pod Radhoštěm					10:00	
Olomouc		15:00	15:00	20:00	9:00	
Černovír						10:00
Bruntál					11:00	
Kojetín	10:00	16:00			10:00	
Krnov					9:00	
Troubelice					9:30	
Újezd						8:00
Dlouhá Loučka-kostel ŘKC						10:00
Zábřeh			16:00		9:00	
Dubicko			17:00		10:30	
Zvole					13:30	
Přerov		17:00			10:30	
Lipník n. Bečvou					17:00	
Šumperk			16:00		10:30	
Hostice					8:30	
Loštice	8:30	15:30	17:00		8:30	
Bílá Lhota					13:30	
Chudobín					10:30	
Litovel		16:00	18:00	19:00	9:00	
Šternberk		18:00	18:00		9:00	
Horka nad Moravou					8:15	
Náklo					14:00	
Olomouc - Hodolany		17:00	17:00		9:00	
Olšany					11:00	
Hranice	9:00	14:00		16:00		
Velká Bystřice		16:00			9:00	
Velký Týnec					7:30	

Chybějící údaj o bohoslužbě v některých obcích v tento den může znamenat, že se buď bohoslužba ne-slouží anebo je sloužena podle běžných zvyklostí v dané obci. Proto se prosím případně informujte u duchovního správce příslušné náboženské obce. Děkujeme za pochopení. (pozn. red.)

Sestra farářka Ladislava Svobodová.

Vzpomínka...

Dne 21. 3. 2022 uplynul rok od nečekaného úmrtí našeho bratra Zdeňka Vedry v jeho nedožitých 90 letech. Bratr Vedra byl členem sboru v NO Ostravě – Svinově a v NO Litovel. Všichni si ho pamatujeme jako skromného, pokorného člověka s velkým srdcem.

Děkujeme Hospodinu za jeho život a modlíme se za něj. Jeho místo ve sboru je prázdné, v našich srdcích však žije dál.

Husův sbor v Litovli

Další pozvánka na letní tábor, tentokrát z Brněnské diecéze.

hry, modlitby, hudba, duchovní program, kamarádi, ...

20. - 26. 8. 2022

věk: 9 až 15 let
příspěvek: 1 100 Kč
chata v obci Vrchy
(okr. Nový Jičín), společná doprava z Olomouce

Přihlášky a bližší informace:
Jerguš Dovala
jergus.dovala@gmail.com
+420 721 341 997
(počet míst je omezen)
Už teď se těšíme!

www.ccsnbrno.cz

Za finanční příspěvek děkujeme Brněnské a Olomoucké diecézi ČČSH

Brněnská diecéze ČČSH zve na
#SMM tábor

ZA PĚT MINUT DVANÁCT

Diecézní pouť

k 430. výročí narození

J. A. Komenského

sobota 30.4.2022

v Přerově

Program:

- Slavnostní bohoslužba v 10.00 hod ve Sboru Jana Blahoslava v Přerově s účastí br. patriarchy CČSH Tomáše Butty, olomouckého biskupa CČSH Tomáše Chytila, duchovního ČCE Marka Zikmunda a farářky Sboru Jana Blahoslava Aleny Milové
- Bohoslužbu obohatí hudebními vstupy Komorní sdružení pro duchovní hudbu Ostrava pod vedením Pavly Dědičové a Zdeňka Kovalčíka.
- Procházka Přerovem k Památníku Jednoty bratrské.
- Muzeum J. A. Komenského. Přednáška Heleny Kovářové „Po stopách J. A. Komenského v Přerově“.

Srdečné zve Olomoucká diecéze CČSH
a Sbor Jana Blahoslava, Havlíčkova 1821/11, Přerov

Olomoucká diecéze
Církve československé
husitské

JAN
AMOS
KOMENSKÝ
J. A. Comenius.